

SEPTEMBAR , 2016.

BILTEN

Poljoprivredne
stručne
službe
Srbije

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede i
zaštite životne sredine

Sektor za ruralni razvoj www.psss.rs

Cene voća i povrća na
kvantaškim i zelenim
pijacama

Cene žive stoke na stočnim
pijacama u Srbiji

Cene žitarica i stočne
hrane u Srbiji

Žilogriz

Uticaj različitih faktora na
proizvodnju ovčijeg mesa
Osnovna obrada zemljišta za
pšenicu

Primena meliorativnog
dubrenja zemljišta

Osnovni problemi
poljoprivredne proizvodnje u
svetu

Objavite ponudu svojih
poljoprivrednih proizvoda

Tehnički urednik
Valentina Aleksić,
dipl.ing.

IZDAVAČ:
POLJOPRIVREDNA
STRUČNA I
SAVETODAVNA SLUŽBA
“POLJOSERVIS” D.O.O.
KNJAŽEVAC

Knjaza Miloša 75
19350 Knjaževac
tel.019/730-888

E-mail:

S a d r Ź a j

Naslovi /autori	Strana
1. Žilogriz-Sanja Čokojević	1-2
2. Uticaj različitih faktora na proizvodnju ovčijeg mesa- Neđeljko Pipović	3
3. Osnovna obrada zemljišta za pšenicu -Srđan Cvetković	3-4
4. Primena meliorativnog đubrenja zemljišta –Valentina Aleksić	5
5. Osnovni problemi poljoprivredne proizvodnje u svetu–Dragan Kolčić	6
6. Agroponuda / STIPS	8-12

Tiraž: 150 primeraka

Žilogriz

Žilogriz je dugo prisutan na ovim prostorima ali da je do masovnije pojave došlo usled sve sušnijih godina. U knjaževačkoj opštini je dosta zasada koji su stariji (preko 20 godina) iskrčeno zbog ove štetočine. Jedan od prvih simptoma prisustva štetočine je smanjena lisna površina, odnosno sitniji listići pri vrhu, a ako dođe i do oplodnje, formirani plodovi su sitni. Napadnuta stabla se postupno suše i na kraju propadaju. Što je napadnuto stablo mlađe, to pre dolazi do njegovog propadanja jer je manja debljina korenovog vrata, pa dolazi do potpunog prekida sprovodnih snopića, što uslovljava sušenje celog stabla voćke.

BioIologija štetočine

Žilogriz kao odrastao tvrdokrilac iz fam. Scarabeidae, dug je 2-3 cm. Telo je crne boje bez sjaja. Deo iza glave je hrapav i prekriven beličastom prevlakom koja se vremenom skida, zbog čega kod starijih primeraka imaga nedostaje. Larva, u narodu često zvana "glavonja" zbog izrazito razvijene glave na kojoj dominiraju jake, crne mandibule (vilice) je beložučkaste boje, apodna (bez nogu), topuzastog izgleda, tj. najšira je u području prvog grudnog segmenta, a onda se naglo sužava prema kraju tela. Kada odraste, može biti dugačka i do 7 cm. Žilogriz može prezimeti kao imago ili kao larva. Obično se tokom marta (temperature vazduha preko 150 C) imago aktivira i prelazi na biljke spontane flore, gde se zadržava dok ne prolistaju koštičave voćke. Nakon toga napušta prelaznog domaćina i seli se na voćke. U prvo vreme hrani se peteljkom lišća koštičavih voćaka, uglavnom na osunčanim delovima krošnje, a onda dolazi do parenja-kopulacije, nakon čega ženka polaže jaja. Ženka jaja odlaže na koru donjeg dela stabla ili plitko u tlo do 35 cm udaljenosti jaja od debla, gde odloži oko 95 % jaja, a ostala odloži u zemljište na udaljenost do 1 m od stable. Ženka polaže 200 do 600 koja su bela, jajolikog oblika i duga 1 do 1,5 mm. Mesto na koje ženka odlaže jaja potrebno je pratiti i poznavati zbog sprovođenja delotvorne, a ujedno i ekonomič-ne zaštite. Iz jaja izlaze larve već nakon 10 do 20 dana. Dužina života larvi traje ili 12 ili 24 meseci. Iz ranije položenih jaja odrasli oblik-imago se razvije već iduće godine dok iz kasnijih jaja, odrasli se javljaju tek nakon dve godine. Iz odloženih jaja tokom leta dolazi do izlaska larvi koje se kreću prema korenu gde se ubušuju ispod kore. Larve ulaze najčešće u srednje debelo korenje, ali se mogu doći i u debljim korenovim žilama. Iz korena mogu prelaziti i u stablo ispod ili iznad zemlje. Znaci napada uočavaju se tek pošto larve pričine određenu štetu.

Žilogriz se mora suzbijati primenom različitih mera čiji je osnovni cilj smanjene brojnosti populacije: mehaničkih, agrotehničkih i hemijskih. Takođe, određene direktne mere suzbijanja larvi žilogriza moraju biti preduzete kako bi se umanjila mogućnost daljeg nanošenja šteta i širenja štetočine na ostale površine.

Mehaničke mere obuhvataju sakupljanje odraslih imaga trešnjom stabla i spaljivanjem zaraženih stabala tj. delova korena u kojima se nalaze larve. Osušena stabla sa korenom treba uklanjati iz zasada i spaliti vodeći računa da se rupa nakon vađenja tretira zemljišnim granuliranim insekticidom ili rastvorom insekticida. Takođe, jedna od mera je i sprečavanje ženki da jaja polože u neposrednu blizinu voćaka odnosno na prizemni deo stabla. Ova mera je skupa metoda jer se u tu svrhu donji deo stabla i tlo oko njega prekriva crnom PVC folijom što onemogućava polaganje jaja. Određeni rezultati su ostvareni i polaganjem preko crne ili samostalno PVC mreže s okcima promera do 2 mm. Takođe, postavljanje lovnih klopki (posude svetlije boje, žute ploče) u koje treba usuti malo voćnog soka doprinosi sakupljanju imaga, te smanjenju populacije. U okviru mehaničkih mera, i navodnjavanje zasada doprinosi smanjenju larvi žilogriza.

Od **agrotehničkih mera** češća površinska obrada zone redova ali i međurenog prostora se preporučuje uz pažnju kako se ne bi povredio koren. Zemljišna suša poslednjih godina stvara pukotine u zemljištu što "otvara vrata" imagu za polaganje jaja na plitke korenske žile te i s te strane je poželjna kvalitetna obrada zemljišta.

Hemijske mere suzbijanja dele se u dva postupka: prvi, za suzbijanje odraslih insekata-imaga u vreme njihove dopunske ishrane, a drugi na direktno suzbijanje larvi žilogriza. Suzbijanje imaga podrazumeva da svi tretmani koji su, naročito nakon cvetanja usmereni na suzbijanje surlaša, vaši i trešnjine muve deluju i na imaga žilogriza. Ono što naši voćari često zaborave je da prava zaštita od bolesti i štetočina u narednoj godini otpočinje odmah nakon završetka tekuće vegetacije. Suzbijanje ove štetočine se svodi na dodatno tretiranje zasada koštičavog voća posle berbe, 2 do 3 puta, insekticidima, kada je ženka u periodu polnog sazrevanja i polaganja jaja, krajem juna i tokom jula do prve dekade avgusta. Od insekticida stručnjaci za zaštitu biljaka preporučuju insecticide kako sa kontaktnim, tako i sistemčnim delovanjem, organofosfatima, piretroidima, neonicotinoidima. Drugi postupak se odnosi na suzbijanje larvi. Larve žilogriza se mogu suzbijati primenom zemljišnih granuliranih insekticida rasipanjem i plitkim unošenjem oko voćaka u promeru do 1 m oko stabla. Za ovu namenu mogu se koristiti preparati na bazi teflutrina (Force 0,5G i Force 1,5 G), hlörpirifosa (Radar versus G). Pored deponovanja granuliranih insekticida, moguća je i primena tečnih formulacija i prskanje, odnosno zalivanje zemljišta oko sadnica ili mlađih voćaka rastvorom nekog od insekticida koji se koriste za folijarne tretmane.

U okviru drugog postupka treba dodati još jedan insekticid, tačnije bioinsekticid. Prema pozitivnim iskustvima iz Italije i Slovenije o uspešnosti suzbijanja žičnjaka, treba pokušati i sa primenom bioinsekticida Naturalis. Ovaj preparat na bazi živih spora entomopatogene gljivice *Bovesia bassiana*, mogao bi da posluži u cilju suzbijanja larvi žilogriza nanet u zonu redova u dozi od 3,0 litra preparata po hektaru. Za uspešno delovanje preporučuje se da zona oko voćke pre toga bude navlažena (navodnjavanje ili primena posle padavina).

U svakom slučaju treba probati. Pojedini naučnici su ispitivali i korišćenje nekih drugih biopesticida u rešavanju problema žilogriza. Po rezultatima italijanskih naučnika, primena entomopatogene nematode *Steinernema carpocapse* (Weiser) –preparat Biorend R, dala je zadovoljavajuće rezultate (70 - 95% efikasnosti). Naime raznih juvenilnih stadijuma nematoda ubačeno je sistemom kap po kap ili injektiranjem u zonu oko korena na položena jaja u periodu jul – avgust.

Sve ovo ukazuje da se u smanjenju šteta od žilogriza moraju kombinovati brojne mere s osloncem na preventive. Borba se ne može završiti samo u jednoj godini već mora trajati narednih nekoliko. Samo sveobuhvatnim postupanjem možemo doći do toga da žilogriz – *Capnodis tenebrionis* ne postane uzrok propadanja zasada koštičavog voća koje poslednjih godina u našim krajevima počinje da se revitalizuje novim sortimentom, uzgojnim oblicima, površinama, a voćarima donosi profit.

Kako je u našem kraju voćarstvo osnovna delatnost kojom se stanovništvo bavi, posebno uzgojem višnje, naša služba će organizovati predavanja o suzbijanju ove štetočine i približiti našim proizvođačima mere prevencije i suzbijanja protiv žilogriza.

(Delovi ovog teksta koji se odnose na zaštitu i biologiju štetočine su preuzeti iz časopisa Agrosvet)

Sanja Čokojević, dipl.ing.voćarstva i vinogradarstva

Uticaj različitih faktora na proizvodnju ovčijeg mesa

Proizvodnja i kvalitet ovčijeg i jagnječeg mesa zavisi od niza činioca, koji se načelno mogu svrstati u dve grupe:

- faktore nasledne osnove;
- faktore spoljne sredine;

Selekcija ovaca je svakako jedan od primarnih metoda koji uključuje obe grupe pomenutih činioca. Zahvljujući selekciji, stvorene su i unapređene ranostasne rase ovaca, odnosno populacija koje su usmerene na veću i kvalitetniju proizvodnju mesa. Ove rase se odlikuju izrazitom tovnosću što uslovljava velike količine mesa visokog kvaliteta. Odlično iskorišćavaju hranu što predstavlja dobru osnovu za ispoljavanje tovnih karakteristika. Od tovnih rasa u Evropi i svetu široko su zatupljene engleske mesnate rase ovaca, zatim teksel, i d franse. Da bi se u potpunosti ispoljio genetski potencijal na mesnatost, neophodno je da se za visokoproizvodna grla mesnatih rasa obezbedi kvalitetna hrana tokom cele godine i da prati faze biološkog i proizvodnog ciklusa.

Industrijsko ukrštanje ovaca je već ustaljen metod koji se primenjuje za proizvodnju većih količina kvalitetnog jagnječeg mesa. Povećanje proizvodnje i poboljšanje kvaliteta jagnječeg mesa postiže se korišćenjem specijalizovanih rasa ovaca za proizvodnju mesa, s obzirom da one prenose ovu osobinu na potomstvo prilikom ukrštanja sa drugim plemenitim i slabo proizvodnim rasama. Za ovaj selekcijski metod koriste se dve, tri ili više rasa. Utvrđeno je u savremenoj stočarskoj praksi da niz poželjnih proizvodnih osobina kao što su povećanje količine mesa, bolje iskorišćavanje konzumirane hrane, veća produkcija rasta kod tako dobijenog potomstva.

Uticaj na proces razmnožavanja

Metodom izazivanja polnog žara kod ovaca intenzivira se ovčarska proizvodnja, time što se povećava intenzitet plodnosti i deluje na povećanje broja jagnjadi u zapatu. Suština se zasniva na tome da se izazove polni žar u ovaca u ranoj fazi posle jagnjenja, čime bi se omogućila kontinuirana proizvodnja jagnjadi tokom cele sezone. Osim toga, ovim metodom se pospešuje dobijanje maksimalnog broja potomaka za vreme proizvodnog života plotkinje. Cilj je obezbediti uslove za dva jagnjenja tokom jedne kalendarske godine ili tri jagnjenja za dve godine. Danas se uspešno primenjuje metod veštačkog izazivanja polnog žara putem hormonskih, hranidbenih ili svetlosnih postupaka.

Neđeljko Pipović, dipl.ing. stočarstva

Osnovna obrada zemljišta za pšenicu

Obradom zemljišta za setvu pšenice stvaramo, pre svega, uslove za kvalitetnu setvu i nicanje, ali i za odvijanje fizičkih, hemijskih i bioloških procesa u oraničnom sloju. Obradom omogućavamo razvoj korenovog sistema, bolje akumuliranje vode u zemljištu, bolju aeraciju zemljišta i sprečavamo pojavu i širenje korova, jaja i larvi štetočina i prouzrokovala biljnih bolesti. Osnovna obrada će umnogome zavisiti od tipa zemljišta, preduseva, dubine obrade zemljišta pod predusevom, stanja zemljišta, ali i ekonomske opravdanosti. Na lakšim

tipovima zemljišta dubina obrade treba biti do 25cm, a na težim 30-35cm. Ukoliko je obrada za predusev bila kvalitetna i duboka, za pšenicu je dovoljna obrada na dubini od 15 do 25cm, jer pšenica dobro reaguje na dejstvo predhodne duboke obrade. Ukoliko je predusev neka strnina ili usev koji se ubire do sredine leta, onda je odmah po skidanju useva potrebno obaviti zaoravanje biljnih ostataka na dubinu od 10 do 15 cm i tom prilikom treba rasturiti pedesetak kilograma uree radi njihovog boljeg razlaganja. Zaoravanjem biljni ostaci se uključuju u proces kruženja organske materije u zemljištu, stimulira se biološka aktivnost zemljišta i pozitivno utiče na strukturu i vodno-vazdušne i toplotne osobine zemljišta. Oranje na punu dubinu treba obaviti u jesen. Ako je predusev kukuruz, a kukuruzovina se ne izvozi sa parcele, onda je potrebno usitniti biljne ostatke i orati na punu dubinu. Poorano zemljište ne treba ostavljati u otvorenim brazdama, kako bi se sačuvala vlaga u zemljištu. Preporuka je da se pre osnovnog oranja rasturi i zaore trećina azota i celokupna količina fosfora i kalijuma. Preostalu količinu azotnih đubriva primeniti u prihrani.

Predsetvenom pripremom zemljišta stvaramo sitan, rastresit površinski sloj koji obezbeđuje povoljne uslove za kvalitetnu setvu, klijanje i nicanje biljaka. U zavisnosti od stanja zemljišta i raspoložive mehanizacije može se obaviti tanjiračama, drljačama, setvospremačima ili valjcima. Ako je osnovna obrada obavljena kvalitetno, a sačuvana je optimalna vlažnost zemljišta, onda se predsetvena priprema zemljišta može obaviti drljačom ili setvospremačem.

U uslovima suše, posle oranja ostaju grudve, pa razbijanje grudvi treba obaviti kembriž valjcima, a zatim setvospremačem pripremiti površinski sloj. Da bi se ispravile neravnine prilikom oranja dobro je da se setvospremačem ide dijagonalno na smer brazde. Na previše usitnjennoj površini usevi jače mrznu, a parcela se lakše zakorovi, pa je poželjna struktura zemljišta veličine lešnika ili oraha. Ukoliko je jesen sušna, pripremljeno zemljište ne ostavljati neposejano duže od dva dana. Kod predsetvene pripreme treba imati u vidu da seme zahteva brzo klijanje i nicanje, a kvalitet ove mere može u mnogome da smanji kvalitet setve. Ako proizvođači na ime uštede u gorivu, radu i amortizaciji loše urade

pripremu onda će sigurno biti lošiji kvalitet setve. Predsetvenom pripremom stvaramo tvrdu posteljica i rastresit pokrivač. Gornji sloj zemljišta u dubini od 8cm mora biti mekan sa dovoljno mrvičastih i zrnastih agregata. Ispod ovog sloja zemljište treba da je zbijeno, jer su to uslovi za kvalitetnu setvu i brzo nicanje. Osim klasične obrade ponekad je racionalnije primeniti takozvanu redukovanu obradu oruđima koja razrivaju i rastresaju zemljište. To se najčešće postiže čizel plugovima ili raznim vrstama tanjirača. Prednost ovakvog načina obrade je u tome jer se obrada obavlja brže i jednostavnije, broj radnih operacija je znatno manji, što utiče na manje gaženje i sabijanje zemljišta. Ovakvim načinom obrade zemljišta teže je zaoravanje žetvenih ostataka, organskih i mineralnih đubriva, veće sabijanje zemljišta, a hraniva se uglavnom nalaze u površinskom sloju. Redukovana obrada često nije moguća na težim i suvim tipovima zemljišta.

Srđan Cvetković, dipl. ing. ratarstva

Primena meliorativnog đubrenja zemljišta

Posebno veliku pažnju treba pokloniti đubrenju pri zasnivanju zasada jer ono ima za cilj da nivo hraniva dovede do optimalnog nivoa, posebno fosfora i kalijuma, i da se isti nađu u zoni korenovog sistema. Zbog toga su količine uvek veće od onih pri đubrenju zasada u rodu. Ovo đubrenje poznato je kao meliorativno.

Meliorativno đubrenje pred rigolovanje je jedna od najvažnijih mera koja treba da prati pripremu zemljišta za sadnju. Njoj po pravilu predhodi hemijska analiza plodnosti zemljišta prema kojoj određujemo tip mineralnog đubriva prema zastupljenosti makro elemenata u njemu i preračunavamo količinu po ha prema deficitu hranjiva. Takođe, određujemo i stanje obezbeđenosti zemljišta humusom i njegovu pH vrednost i prema tome vršimo, ako je potrebno, humifikaciju i kalcifikaciju.

Meliorativnim đubrenjem se iz osnova menja nivo plodnosti zemljišta. Njime se značajno povećava količina pristupačnih oblika hranjivih elemenata u zemljištu. Ono se može primeniti samo kod hranjivih elemenata čija je pokretljivost u zemljištu mala, a to su fosfor i kalijum. Zbog slabe pokretljivosti fosfora i kalijuma po profilu zemljišta, njih treba unositi u dublje slojeve – u zonu korenovog sistema. To se po pravilu obavlja pre podizanje zasada meliorativnim đubrenjem na „zalihu“.

Kod ovog načina đubrenja azot se ne primenjuje zbog velike pokretljivosti nitratnog jona u zemljišnom profilu tj. opasnosti od njegovog gubljenja ispiranjem. Đubriva koja se koriste za meliorativno đubrenje sadrže veću količinu fosfora i kalijuma, a malu azota.

Pored unošenja fosfora i kalijuma meliorativnim đubrenjem neophodno je zemljište obezbediti i organskom materijom. To se najčešće postiže unošenjem stajnjaka. Njegova upotreba obezbeđuje zemljištu bolju mikrobiološku aktivnost i vodno-vazdušni režim. Sve ovo kasnije doprinosi boljem i lakšem usvajanju hranjivih elemenata u toku rasta i razvoja voćaka i vinove loze, a samim tim i povećanju prinosa. Kod meliorativnog đubrenja osnovu za primenu fosfora i kalijuma predstavlja njegova količina u zemljištu. Optimalni nivo lakopristupačnog fosfora u voćarsko-vinogradarskoj praksi, iznosio bi oko 15 mg P_2O_5 na 100 mg zemljišta, odnosno 25 mg K_2O /100 g zemljišta. Obezbeđenost zemljišta se računa na ceo sloj iz koga se uzimaju uzorci, a oni se uzimaju sa dubine od 0-30 cm i 30-60 cm.

Kod zemljišta sa vrlo visokim sadržajem fosfora i kalijuma ne treba izvoditi meliorativno đubrenje kako ne bi izazvali antagonizam između nekih elemenata, a time i njihov fiziološki nedostatak, nepristupačnost biljkama.

Valentina Aleksić, dipl.ing. melioracija zemljišta i voda

Osnovni problemi poljoprivredne proizvodnje u svetu

Osnovni je problem savremenog čovečanstva problem nedostatka prehrane velikoga dela svetske populacije, i to po kvantitetu i kvalitetu. On nameće traženje odgovora na ova pitanja:

- zašto nema dovoljno hrane?
- koji kompleks problema izaziva takvo stanje?
- kakve su naučne, ekonomske i agrotehničke mogućnosti na raspolaganju u svrhu rešavanja osnovnoga problema?
- što nam donosi budućnost?

Odgovori na ta pitanja nisu jednostavni ali su mogući. Fiksna veličina obradivoga zemljišta nebitno se ili sporo povećava, pa postoji problem ograničenosti datog resursa brzorastućim potrebama za hranom. Pored toga, na fiksni faktor zemlja buduća će potencijalna ulaganja rezultirati sve manjim dodatnim prinosom, sve do tačke bez ikakvog dodatnog prinosa. No na tu se problematiku nadovezuju i drugi već postojeći problemi. Osnovni je problem mnogih delova sveta, zemalja i regiona visok učešće agrarne populacije u ukupnoj strukturi nacionalne populacije. Taj problem dominira u nerazvijenim zemljama. Uslovljen je nerazvijenošću industrije i malom potražnjom za radnicima.

Agrarna prenaseljenost posledica je sporog privrednog razvitka i nepovoljne privredne strukture (zbog sporog razvoja industrije). Važi pravilo: što je zemlja na nižem stupenu razvijenosti, to je udeo poljoprivrede u strukturi bruto domaćega proizvoda veći. Konačan je rezultat te činjenice krajnje nepovoljan. Najveći se deo bruto domaćega proizvoda troši za demografske investicije, za održanje golog života, a izvozni viškovi po bagatelnoj ceni razmjenjuju u svetu za skupe industrijske proizvode i tehnologiju. Istovremeno se visoko kumulirajuća agrarna prenaseljenost, kao posledica snažnog prirodnog priraštaja, rešava zapošljavanjem u poljoprivredi (i do 90%). To daje za rezultat smanjenje prosečne površine po poljoprivrednim proizvođačima, smanjenjem količine poljoprivrednih proizvoda ali i dohotka po stanovniku.

Uporedo s tim procesom odvija se proces siromašenja poljoprivrednog stanovništva, kao posledica smanjivanja poseda, upotrebe primitivne tehnologije obrade zemljišta skromne akumulacije. To daje za rezultat nisku produktivnost uslovljeno prevelikom upotrebom ljudske i stočne snage za rad u poljoprivredi, zatim nedostatkom kapitala, izostajanjem primene savremenih agronomskih metoda i sl.

U visokorazvijenim zemljama poljoprivredom se bavi relativno manji broj ljudi pa zato na jednog poljoprivrednika dolazi veća agrarna površina i pritom se zemljište koncentriše u veće i ekonomične posede koji se mogu profitabilno obrađivati. Veliki, dobro organizovani posed uz primenu savremene tehnike i tehnologije, i savremenih agronomskih metoda može biti profitabilan i može se uključiti u komercijalnu proizvodnju za tržište. Primena u visokorazvijenim zemljama naučnih rezultata u hemiji, u biologiji, u tehnici daje za rezultat povećanje proizvodnje naročito žitarica i kukuruza, pa se čak i tipične agrarno-sirovinske zemlje pojavljuju kao njihovi uvoznici. Intenzivna je proizvodnja hrane, uz primenu raznih hemijskih supstanci, dovela do novog problema do zagađivanja okoline. Poljoprivreda postaje takođe opasan zagađivač okoline, naročito u novije vreme, kada naglasak više nije samo na proizvodnji zdrave hrane, već se proizvodi genetski modifikovana hrana, a proizvodnja visokih prinosa zahteva primenu mnogih za prirodu štetnih materija.

Razvojem nove, intenzivne agrohemijske, industrijske poljoprivrede počinju da se koriste pesticidi, veštačka đubriva i razne hemikalije i sredstva za zaštitu biljaka od bolesti i štetočina. Istovremeno je fiksni zemljišni fond po stanovniku s vremenom sve manji zbog demografske eksplozije. Izmenom struktura nekih površina može se postići poboljšanje, i to primenom postupaka hidromelioracije i agromelioracije zemljišta. Velika područja pod barama, trstikama, ili pustinjama koja trenutno nisu odgovarajuća za poljoprivrednu proizvodnju mogu se privesti kulturi uređivanjem, isušivanjem ili natapanjem i koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Analize su pokazale da bi se zemljišni obradivi fond mogao povećati za 20%-30%, što nije zanemariv procenat. Razvijeni je svet takve prostore već privedo kulturi. Takvi se prostori nalaze mahom u nerazvijenom svetu. Ma

koliko bi njihovo privođenje kulturi bilo dobrodošlo, zbog demografske eksplozije i opšte nestašice hrane, ono zahteva velike investicije, koje ove zemlje ne mogu da izdvoje. Procenjuje se da se isušivanjem ili natapanjem poljoprivredna proizvodnja može povećati još za oko 20%-30%, ali taj proces ne može ići brzo, jer se takve mogućnosti pretežito nalaze u nerazvijenim zemljama, a sve to zahteva izuzetno velike investicije.

Dragan Kolčić, dipl.ing. agroekonomije

Poštovani Poljoprivredni Proizvođači ,

Posetite internet stranicu www.agroponuda.com a u koliko Vi želite da ponudite svoj proizvod na prodaju obratite se nama . **Poljoprivredna Stručna i Savetodavna Služba „POLJOSERVIS“ d.o.o. Knjaževac sa sedištem u ulici Knjaza Miloša br. 75 , 19350 Knjaževac ili tel.019/730-888**

Savetodavci Poljoservis-a su u ovom kvartalu objavili 40 agroponude.

Oblast poljoprivredne proizvodnje	Broj ponuda
Voćarstvo	6
Ratarstvo	3
Povrtarstvo	6
Stočarstvo	25
UKUPNO :	40

www.stips.minpolj.rs

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 19.- 25.09.2016. godine

Jedinica mere dim/kg	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						DOMINANTNE CENE						
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Krajevo	Loznica	Nis	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA	
Boranjia (Green beans)	150	150	100	200	120	100	100	100	100	100	100	100	175	150	135	150	100	100	100	100	100	100	150
Brokoli (Broccoli)	150	150	250	200	200	230	150						200	150	150		80			150	150	150	150
Karfiol (Cauliflower)	120	100	50	40	50	70	50	70	60	70	60	80	100	120	90	90	60			70	70	70	90
Krastavac-komišon (Baby cucumber)	100	100	80	70	100	70	80	100	70	90	70	90	70	80	90					70			
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	60	80	60	60	70	50	70	40	50				80	90	70					70	70	70	70
Krompir (Potato)	60	60	30	30	60	40	50	50	40	40	40	40	30	40	50	40	35			40	40	40	40
Kupus (Cabbage)	50	50	20	25	30	30	40	40	30	25	30	30	40	50	45	40	40			30	30	40	40
Lubenica (Watermelon)	40	25	20	20	15	20	20	20							20					20	20		
Luk beli (Garlic)	500	400	500	450	450	400	450	500	500	500	500	500	380	500	600	500	300			500	500	500	500
Luk-cmi (Onion)	60	50	35	60	40	45	50	40	40	40	40	40	40	40	60	60	40			40	40	40	40
Paprika-babura (Pepper-babura)	100	100	60	70	60	60	60	60	60	60	60	60	80	100	80					60	60	60	80
Paprika-ostala (Pepper-other)	100	80	60	40	80	80	60	60	60	60	50	60			80					60			
Paradajz (Tomato)	80	80	60	60	80	60	60	60	50	50	50	50	80	80	80	80	70			80	80	80	80
Pasulj-beli (Beans white)	400	300	200	200	250	220	240	250	200	220	200	200	300	300	300		250			200	200	200	300
Patlidzan (Eggplant)	70	60	50	50	60	50	50	40	50	40	60	60	50	60	50	70	60			50	50	50	50
Španać (Spinach)	200	200	140	120	150								200	250			150			200	200	200	200
Tikvice (Zucchini)	60	50	40	50	40	50	50	50	50	60	60	60	60	80	80		40			50	50	50	50
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	60	60	40	40	50	50	50	50	50	50	50	50	50	80	80		35			50	50	50	50
Šargarepa (Carrot)	80	60	50	40	60	50	50	60	60	50	40	40	50	60	90	60	50			60	50	60	60

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 19.- 25.09.2016. godine

Jedinica mere dim/kg	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						DOMINANTNE CENE						
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA	
Banana (Banana)	160	150	150	130	150	150	140	140	160	130	160	130	150	140	140	140	130	150	140	150	150	140	140
Breskva (Peach)	150	120	100	90	90	90	130	100	100	100	100	80	150	100	60	100	100	100	100	100	100	100	100
Grožđe-belo ostalo (Grapes- white others)	120	120	100	90	100	100	100	120	120	80	90	80	100	100	110	100	100	120	100	100	120	100	100
Grožđe-cрно ostalo (Grapes- black others)	120	120	100	90	100	100	100	120	120	80	90	80	120	100	110	100	100	100	110	100	100	100	100
Jabuka-Ajared (Apples- Idared)	60	80	60	60	60	70	60	70	60	60	60	60	60	80	80	60	60	60	60	60	60	60	60
Jabuka-zlatni delišes (Apples- Golden Delicious)	80	70	60	70	60	70	80	80	80	60	60	60	60	80	80	60	60	60	80	60	60	60	60
Jabuka-Greni Smit (Apples- Granny Smith)	80	80	70	70	70	70	70	70	60	60	60	60	60	80	80	60	60	60	80	60	60	60	80
Jabuka ostala (Apples-other)	100	100	70	70	100	100	100	100	80	120	80	90	100	100	100	90	100	100	100	100	100	100	100
Kruška (Pear)	250	250	210	250	250	230	200	280	250	250	250	190	250	250	250	190	250	250	250	250	250	250	250
Limun (Lemon)	500	500	300	300	300	350	350	350	350	350	350	300	300	300	300	300	300	300	300	500	500	500	500
Malina (Rasberry)	150	120	150	100	100	130	130	130	130	130	130	90	150	100	100	90	150	100	150	150	150	150	150
Nektarina (Nectarine)	700	800	600	550	600	800	550	800	600	800	800	750	700	700	700	750	700	700	800	800	800	800	800
Orah (Walnut)	150	160	150	150	150	200	180	180	180	180	180	230	220	220	220	230	220	220	150	150	150	150	150
Pomorandža (Orange)	100	60	60	50	50	60	80	60	120	50	50	60	70	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Šljiva (Plum)	70	50	50	50	50	60	60	60	80	80	50	50	50	60	60	50	60	40	50	50	50	50	50

